

NAGYKÖRÖS ÉS VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykőrösi Gazdasági Egyesület” hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagykőrös, IV. ker., Kossuth Lajos-tér 35.	Főszerkesztő: Magyar Kázmér.	Előfizetési árak: HELYBEN: Egész évre 10 K, 1/2 évre 5 K, 1/4 évre 2-50 K
Megjelenik hetenként háromszor: Kedden, csütörtökön és vasárnap reggel.	Felelős szerkesztő és laptulajdonos: D. Tóth Ferenc.	VIDÉKEN: Egész évre 12 K, 1/2 évre 6 K, 1/4 évre 3 K. Egyes szám ára vasárnap 10, hétfőnap 1 fill. Nyitár soronként 60 fillér.

Gazdasági viszonyunk Németországhoz.

A főrendiház keddi ülésén Hadik János gróf meginterpellálta a kormányt a „Németországhoz való gazdasági közeledés” tárgyában. Azt az aggodalmát fejezte ki, hogyha mielőbb elintéztük az Ausztriával való gazdasági kiegyezés kérdését, akkor ezzel megkötjük a kezünket a háború utáni új alakulásokkal szemben. Bizonyos jelekből azt következtette, hogy a kormány Németországgal nem kíván szorosabb gazdasági kapcsolatot. Megkérdezte, hogy mi is a kormány álláspontja ebben a tekintetben, minő előkészületeket tett és szándékozik-e bevonni a probléma megoldásának az előkészítésébe a társadalmi és gazdasági tényezőket és érdekeltségeket.

Tisza úgy válaszolt, ahogy Magyarország közügyeinek a vezetője a kérdés fontosságának, bonyolult voltánál és saját felelősségének tudatában az adott alkalommal egyáltalában válaszolhatott. Mélyen megfontolt nyilatkozatát a főrendiház tudomásul vette s bizonyára megnyugvással veszi tudomásul Magyarország, sőt Ausztria és Németország közvéleménye is.

Mindenekelőtt azt jelentette ki Tisza, hogy nekünk elsősorban az Ausztriával való kiegyezés kérdését kell tisztáznunk, nem azért, mintha önállóan nem léphetnénk tárgyalásokba Németországgal, hanem azért, mert más a helyzetünk, ha önállóan, mint hogyha Ausztriával közösen tárgyalunk vele.

Ami a német birodalomhoz való gazdasági közeledést illeti, ez Tisza szerint kényes kérdés ma azért, mert egyfelől azt a látszatot kell kerülni, mintha a magyar kormány nem helyezné a legnagyobb súlyt Németországgal való gazdasági viszony minél bensőbbé tételére, másfelől azonban elvi eshetőségeket illetőleg nem szabad túlzott reményeket keltetni sem ide benn, sem oda künn, mivel az esetleges csalódás könnyen eltávolodást idézhetne elő az óhajtott közeledés helyett.

Szabatosan, szépen és bölcsen formálta Tisza a kormány idevonatkozó álláspontját, — mely egyszerűen mind a nemzet többségé s a leghe-

lyesebb álláspont is — a következőkben: rendületlen hívei vagyunk a Németországgal való legbensőbb szövetésnek, igyekszünk egymást kiegészíteni és gyarapítani, óhajtuk tehát a gazdasági közeledést is egészen addig a határig, ameddig az a német, az osztrák és a magyar gazdasági érdekek sérelme nélkül lehetséges.

Már most az elv keresztülvitele tekintetében mély belátással figyelmeztet a miniszterelnök arra, hogy ennek a kiváló fontosságú ügynek az elméleti tudósoknál és politikusoknál sokkal jobb szolgálatot tehetnek a gyakorlati férfiak, akik egész figyelmüket a gyakorlati nehézségekre fordítják s azok megoldására nézve konkrét javaslatokkal állanak elő. Örömmel jelentette ki Tisza, hogy mi nagy mértékben rendelkezünk ilyen férfiakkal, akikben az elméleti tudás a gyakorlati élet alapos ismereteivel egyesül s nagy elismeréssel jelentette ezek élén Wekerlért.

Ezeknek a közreműködését a fontos probléma megoldásában nemcsak szívesen veszi a kormány, de számos hónap óta kéri, sürgeti is, amennyiben pedig megkapja, köszönettel fogadja. De nyomatékosan intett Tisza mindenkit arra, hogy óvakodjunk az elméleti egyoldalúságtól, ábrándozástól, téves jelszavaktól, mert csak úgy érhetünk el értékes eredményt, ha mind a két részen, — csupán elérhető célokat tűzünk magunk elé.

A nagykőrösi Ref. Egyház és tanítóképző részére az 1915. évben a következő adományok és alapítványok tételtek:

I. Egyház részére:

1. A karácsonyi szent ünnepre az uri szent asztalra bort B. Tóth Ferenc, kenyeret a husvéti szent ünnepek alkalmával S. Hegedűs Albert és neje, a pünkösdői szent ünnepek alkalmával Szappanos Sándorné Ádám Juliánna, újkönyre Szűcs Ádám Ferenc és neje, a karácsonyi szent ünnepekre S. Hegedűs Karolina (S. Hegedűs Albert gondnok leánya) adományoztak.

2. Néhai Magyar Gyuláné végrendeletileg 200 K-át hagyományozott.

3. A nagykőrösi Községi Takarékpénztár és a Közgazdasági Bank 20—20 K-át adományozott.

4. A tápintézet javára foganatosított gyűjtésből befolyt 432 K 13 f., a Népbank kszorumegváltásul 50 K-t adományozott.

Viszont Egyházunk:

1. Az ellenség által elpusztított kárpáti falvak valamelyikében egy magyar nyelvű iskola felépítéséhez 600 koronát.

2. A harctéren küzdő katonáinknak imakönyvekkel ellátása céljából szükséges összeghez 500 K-t.

3. Néhai Huszár György, a harctéren hősi halált halt főgimnáziumi tanár-emlékalapítványhoz 100 K-át adott.

4. Ugyancsak a harctéren küzdő katonáinknak imakönyvekkel való ellátási költségeihez gyűlekezettünk tagjai eddigelé 859 K 33 fillérral járultak.

II. A főgimnázium részére:

1. Dr. Kőkény Dezső főgondnok a harctéren hősi halált halt testvére, Kőkény Kázmér emlékére 500 K alapítványt tett.

2. Patonay Dezső lelkész korábbi főgimnáziumi és tanítóképzői internátusi alapítványaihoz 100—100 K-t, összesen 200 K-t tett.

III. A tanítóképző-intézet részére:

1. A tanítóképző-intézetben az 1914—15. iskolai évben a tanulók néhai H. Kiss Kálmán igazgató emlékére 200 K „Nemzeti hadikölcsön alapítvány”-t.

2. A tanítóképző-intézetben az 1886. évben végzett tanuló ifjak 25 éves találkozásuk alkalmából 500 K alapítványt tettek szintén néhai H. Kiss Kálmán igazgató emlékére „Ezredvések alapítványa” címen.

3. A tanítóképző-intézetben az 1904. évben oklevelet nyert tanítók 10 éves találkozásuk alkalmával néhai dr. Dezső Gyula tanár emlékére 200 K ösztöndíj-alapítványt tettek.

4. Az 1911. évi augusztus 6-iki 10 éves találkozás az internátus javára 246 K 90 f. alapítványt tettek.

* * *

Mindazok, akik az elmúlt év folyamán egyházunkon, iskoláinkon alapítványaikkal, vagy adományaikkal segítettek, fogadják egyházunk hálás köszönetét s az áldozatokban gyönyörködő Isten is vegye kedvesen szent célu adományaikat.

Tisza a centralizmus ellen.

Az ország politikai közvéleménye szinte hálás lehet Rakovszky István néppárti képviselő iránt, aki egy sajátos interpellációjával alkalmat adott Tisza István gróf miniszterelnöknek olyan kijelentések megtételére, amelyek egyrészt nagyban erősítik minden magyar ember hazafiúi önértését, másrészt pedig bizonyos félreértéseket vannak hivatva eloszlatni. Rakovszky azt kérdezte a miniszterelnöktől, mi indította arra, hogy tavalyi és ez idei újvi beszédeiben olyan élesen nyilatkozott az osztrák centralista veszedelmek ellen, amikről sem ő (Rakovszky) nem tud, sem a bécsiek nem tudnak semmit, mert éppen a bécsi lapok kérdeik meglepetéssel: hol vannak azok a centralista áramlatok, amikről Tisza István beszélt?

Tisza István gróf válaszában megfélelt Rakovszkynak is, meg a bécsi lapoknak is.

Aki — ugymond — nem követ struccpolitikát, annak látnia kell, hogy voltak a múltban is, sajnos vannak ma is centralista áramlatok odaát Ausztriában. Hosszu idők küzdelmeibe került, míg ezeket az áramlatokat gyöngíteni sikerült. De itt-ott még ma is felismerhetők. Am Tisza ma már nem lát semmi veszedelmet ezekben a bujkáló áramlatokban, csak rámutatott, hogy még mindig vannak ilyen áramlatok és ahol fel-felbukkannak, ott kell ütni, lefűlelni őket.

Ütött is Tisza mindjárt egyet a „Reichspost“ című kedves bécsi újságon, mikor kimutatta, hogy ez a megrogzított, összmondarchista osztrák sajtóorganum egyik oldalán farizeuskodó szemfogatással kérde, hol van az a centralizmus, amiről az újvi beszéd szól? . . . másik oldalán pedig még a többiek is, mindjárt ugyanakkor és már előzően is állandóan mindig a Gesamtstaát érdekeiről ír és érdekeiért kardoskodik.

Hát itt, a Reichspostban, meg a hozzá hasonló sajtótermékekben és egyes professzionátus osztrák „tudósok“ koponyájában székel a centralizmus rég elavult áramlatának penészes fészke, amelyet el kell pusztítani s amely ellen nemcsak Tisza, hanem a más párton lévő államférfiaink — Apponyi, Andrassy, Wassics — sem győznek szóban és írásban eleget hadakozni. Csudálatos, hogy Rakovszky erről semmit sem tud. Vagy csak később, mikor megszorítják, akkor tud róla valamicskét . . .

Ez a csökönyös, ósdi, pápaszemes, vissza-visszatérő centralista elmélet azonban, — ha hébe-hóba meddő surlódásokat okozhat is — többé már állandó veszedelmét nem rejt méhében.

Mert, — ahogyan Tisza miniszterelnök oly öntudatos, nagy, erős nemzeti érzéssel mondotta — a magyar állam önállósága, a magyar nemzetnek évezredek közjogi állása nem attól lügg, hogy Ausztriában léteznek-e ilyen áramlatok. Mig mi magyarok egymás között idehaza egyetértünk, addig a magyar nemzetnek jogi állá-

sát, szabadságait, önállóságát nem félti Tisza.

Tehát legyünk egyek. Egységben van az erő. Ezzel az egységes erővel megküzdehetünk minden ellenségeinkkel éppenugy, mint az — alattomosokkal.

Az ó-évből az ujba.

— Két estély. —

Két, irodalmi és művészi társas estély keretében bucsuzott el városunk közönsége az ó-estendőtől és lépett be az ujba. Az egyiket a haldokló év utolsó napján Szilveszter-est címen „a nagykörösi lelkes honleányok alkalmi egyesülete“ rendezte, a másikat az újév hajnalának második estélyén „a kereskedő és iparos ifjak, lelkes műkedvelők közreműködésével“ adták. A Szilveszteri Műsoros Estély élén nagyságos Bakó Józsefné urasszony, országos képviselőnk neje állott mint védnök, a rendezés fáradságos és sok izlést s körültekintést igénylő munkáját Fehér Dezső gyógyszerész vállalta, a közreműködők vezére Szücs Dezső tan. képezdei tanár volt, a szereplők a képezdei ifjuság sorából s a gazda- és iparos társadalom hölgyeinek táborából sorakoztak a hazafias cél, „Mészse-Körös“ felépítésének szalaja alá. A jan. 2-iki Műkedvelői Előadás szereplői a kereskedő és iparos ifjak s az iparos világ lelkes buzgalma leányai voltak, kiket a néhez és igazi színi tehetségeket megkívánató „Liliomfi“ előadására Vihari Elemér bátyánk, érdemes, veterán színészünk tanított be.

A két estély rendezőinek, szereplőinek és résztvevőinek e rövid felsorolása magában véve megvonja a kettő közötti színvonalat ugy az előadás, mint a látogatottság tekintetében. De mindkettőről megállapíthatjuk mindjárt bevezetőnek azt is, hogy jól sikerült, élvezetes estély voltak a műkedvelői buzgalomnak és hazafias, nemes lelkesedésnek; mindkettőnek meg volt a maga megértő és hálásan lelkesedő közönsége. Persze a Szilveszter-est ugy „anyaglatban, mint erkölcsiekben“ fényesebben sikerült, aminek oka a műsor összeállításának változatosságában, a szereplők társadalmi összeköttetéseknek szélesebb körében csak ugy megtalálható, mint a közönség nagyobb arányú érdeklődésében. De zárjel között megjegyezhetjük, hogy a kereskedő- és iparosifjak körében sürin felhangzott az a mélabus panasz is, hogy „a Fehér ur elibénk vágott“ — a Szilveszter időrendben előbb esik, mint jan. 2-ika s a két napi időköz bizony rövid ugyanazon, vagy ugyanakkora közönség összetoborzására . . . De hát erről Fehér Dezső sem tehet, mert neki meg épen az ó-év utolsó estélyének hangulatát, társadalmi alkalmát kellett megragadnia a közönség animálására s összegyűjtésére a nagy cél érdekében. Így az elfoglatlan Tudósít sem tehet mást a háborgó kedélyek csillapítására, minthogy azt ajánlja a „Liliomfi“-aknak: érzék be a közmondás örökeltű igazságával: „szemesebbnek áll a világ“.

És most — a függöny felgördül . . .

Szilveszter apó ólmos, bánatos felhőkötől fedett estjén vagyunk. Künn csipős szellő kellemetlenkedik a Városi-szálloda felé igyekvő közönség körül, benn a nagy-

teremben csupa elevenség, csillogás, mosolygó nyüzsgés-mozgás, — a tele házak jól ismert előjele — és igen jóleső, barátságos meleg. (Ez a Weisz, amilyen udvarias ember, bizonyisten bőkezűen elegezte a sikert: igen sok emberre fűtött!) A zsfolt karzat s a színiültig megtelt nézőtér a legszébb kilátással biztatnak az eredményt illetőleg.

Negyedkilenc tájban megszólal a rendező csengetttyűje s nyomában felharsan a Szózat. A közönség állva, áhílatos csendben hallgatja. Aztán szétrepül a függöny s a színen megjelenik *Szűcs Dezső* férfias alakja. Nemes lendülettel, meggyőző érvekkel, szónoki hévvel fejtegeti a világháborúnak a társadalmi életre vonatkozó kölcsönhatását, az itthonmaradottak részvételt a nemzet nagy erőpróbiájában, az egységes s a köz köteleességét a haza szent védelmében . . . Gyujtó szavai a hazafias szív teljéből fakadnak s megértő szívek talajába hullanak. A jól átgondolt s szónoki teljességgel előadott beszéd szerencsésen alapozta meg a hangulatot a bekövetkezendők befogadására és megadta az estély eszmei tartalmát, komoly jelentőségét . . .

A műsor szerinti számok következnék ezután rendre. És itt nehézz nem részletezni; de a terünk korlátolt volta, meg a köteleesség, hogy az iskolás felsorolás hibájába ne esünk, lehető rövidsége int. Általánosságban ki kell emelnünk, hogy az egész műsor összeállítása és begyakorlása *Fehér Dezső* nem közönséges rendezői tehetségeinek, tudásának és izlésének fényes bizonyítéka. Jól összeválogatott darabok, formás előadás, átérzés az értelemben, hatásos aktus a kivitelben — egyaránt dicséretre válnak a szereplőknek, mint az estély értelmi szerzőjének s lelkének: *Fehér Dezső*nek.

Mégis kikívánczok tollunk alól az elismerés és hódolat őszinte szava a női és férfi előadók egész, lelkes serege iránt: *Mészáros Mariska*, „Izé kisasszonya“ a bájos megszemélyesítő közvetlenségében, *Magdika Kálmán* tanítójelölt változatos és mindig jellegzetes, pompás alakításai a „Kovácsok sztrájkjában“ s az egy felvonásos orvosában (ez a fiú még a színpadon is vinne valamit! — mondja egy hallgató), *B. Boros Ferenc* két nehéz szerep sok tehetséget igénylő, igazi színrehozatalával, *Józsa Teruska* szép alakjával, biztos játékkal és eleganciájával, *Szépe Teruska* s a szobacicus ennivalóan kedves megjelenítésével, *Törzsök Gábor*, *Zimák Ilonka*, *Józsa Ilonka*, *Stróbl Frigyes* és mind a többiek a szébbnél-szebb előképekben igyekezettük, ügyességük és tehetségük dicséretes bizonyosságát adták és méltán kiérdemelték a közönség szűnni nem akaró tapsait és maradóan háláját.

Az elismerés koszorúja ezekben az előképekben is a fáradszatlan főrendezőt illeti. *Fehér*-nek külön alakításai: az eredeti felfogással, de sok drámai erővel megjatszott „Nővér“-ben s a feledhetetlen derűtséget keltő, igazán jellemzősre emlékeztető „Apró esetek“ zseniális produkálásával külön lapot érdemelnek és teljessé tették a minden szereplő összhangzatos játékkal mesterien felépített műsort. („Csak azt a kis kanarit szerettem von“ látni — mondá egy bácsi — de szépen fűtyült . . . — de biz a kanári — nem jött ki!)

Az anyagi siker (l. lapunk mult számban) méltó volt az erkölcsilhez.

Január 2-án a kereskedő- és iparosifjak s a műkedvelő löbgyek nagy vállalkozása, a „Liliumfi” került szívre szintén jól megtelt ház előtt nagy és hálás közönség részvételével. Nagy-nak mondottuk a vállalkozást, mert egy egész estét betöltő, három felvonásos darabnak műkedvelők általi előadása egyike a legrehezebb feladatoknak. Itt nem elég a lelkesedés, az előadó tehetőségnek némi készsége, hanem igen-igen sok kitartásra és — időre is van szükség, hogy a siker valószínűsége ne csak kecsesgötölő reménység maradjon, hanem biztos valóssággá váljék. Meghajtjuk az elismerés lobogóját derék műkedvelőink előtt: minden jóra való erejükkel rajta voltak a siker elérésén és azt teljes mértékben ki is vívták a maguk számára s a közönség gyönyörködtetésére. Szépen, összевágóan játszottak, sok ambícióval és tudással, amit *Vihary* mester elismert tehetsége nyújtott nekik. Egyben-egyben alig láttunk jobb, kerékdebb előadást műkedvelőktől — ennek konstatálása legyen buzgalmuk jutalma s biztatás a még tökéletesebb folytatásra.

Az egyes szereplők közül ki kell emelnünk: Kovács Pált, az egyetlen tanár ügyes szerepvivőjét, Hoffer Imrét a Liliumfi bravúros alakításáért, Kofré Kristófot a pincér jóízű szerepében s akiket elsősorban kellett volna említeni, a hölgyeket! Közöttük Bíró Juliskáé a páma, aki úgy remek hangjával, mint végtelen ügyes játékaival hivatásos színészés is lehetne, továbbá Német Ilonkát és Patonyi Rózsikát Deák Teruskával egyetemben, mind igen jól alakítottak.

A közönség sűrű tapsa, ujrázása adta meg az előadás vonzó, bensőséges keretét.

Az óévüől mi hát vidám lélekkel, lelki élvezet ölesöz hullámzása közt léptünk át az újba. Hozzon az új esztendő vidámságot, boldogságot, győzelmes békét a hazának is!

Tudósító.

Nyilvános számadás és köszönet

a katonák karácsonyára a nagykőrösi községi polgári leányiskola növendékei által tett gyűjtés eredményét illetőleg, mely szerint adakoztak:

Özv. Pozsár Istvánné 10 koronát. Andrásovsky Jánosné, balásfalvi Kiss Aladárné 5 koronát. Dr. Jalsoviczky Lászlóné, özv. Szilka Lászlóné, Klein Regina, Tiszta-vári Ilonka 3 koronát. Papp Jenő, Kocsis Elekne, dr. Joó Imréné, Szappanos Sándorné, özv. Lövi Sománé, Bakonyi Ida, Fabók Lajos, özv. V. Faragó Ambrusné, Fitoss Vilmos, Ádám László, Csurgai Ilus, Cs. Kiss József, Magyar Józsefné 2 koronát. Dr. Frölich Pálné, özv. Hajdu Lászlóné, Fleischmann Józsefné 1 kor. 50 fillért. Pesti Pál 1 kor. 20 fillért. Kerekes Balászné, Fodor István, Papp Sándor (mózis), Csete Jánosné, Gál Pirooska, Mészáros Jánosné, Szabó Mária, Papp Margit, M. Kovács Lászlóné, K. Faragó Péterné, K. Faragó Irma, Szabó Balászné, Vogel Pirooska, Nagy Sándorné, Kaszap András, Szalay Lajosné, Balog Ambrusné, özv. Kenyeres Sándorné, Fodor Istvánné, Neu Gyuláné, H. D., Deutsch Ödönne, N. M., Kopa Mária, Kollársz Böske, Erdélyi Teréz, Gál Erzsébet, Meskoviczy Zsigmondné, Klét Mihály, Horváth Józsefné, Kiss Emil, N. N., M. L., Piliczter Mária és

Ilus, Deák Mihály, Benke István, Pesti Pálné, Fruttus Mária, Medgyesi Pálné, Molnár Daniel, Borlács Sziárd, Jely Gyuláné, dr. Dezső Jánosné, Kollársz Lajos, Halász Teréz, Héjjas Ferencné, Nyáry Lászlóné, Pándi Kálmánné, D. Tóth János, Piliczter Erzsi, Katona Balászné, Gulácsi Józsefné, Váradi Eszter, Szántay János, Antal Sándor, Grósz Sándor, Tóth Ferenc, özv. Bocskár Ambrusné, Horváth Lajos, Bolog László, özv. Körtvélyessy Józsefné, Szücs László, Palásthy Máté, Illés Lászlóné, Hugyecz Istvánné, Kecskeméti Erzsi, Pozsár Teréz, Chipper Ábrahám, Papp Ferenc, Király Erzsi, Gál Imréné, Mady Károly, N. N., Kovács Ambrus, Szentpéteri Géza, Szücs Ambrus, Nagy Dezső, Kovács László, N. N., Dürö Margit, Dobos Gyula, Fekete Lászlóné, N. N., Czibulka Gyula, Valkó Ilka, B. Tóth Ida, Schiffer Irén, Bleyer Anna, Gábor Róza, Szabó Ágnes, Bitzó Kálmán, Neu Gyula, Csete Józsefné, Tanca István, Olvashatatlan, K. Faragó István, Gy. Farkas Ilus, N. N. 1 koronát.

Singer Mórné, özv. Márton Istvánné, Dúzs György. Sz. Wurga Franciska 80 fillért. Pláger József, Szabó Gizi, J. Nagy József, Veres Julia, Csáková Pálné, Grünhut Józsefné, Segesváry Imréné, Vladár Lajosné, Andocs Ferencné, Pintér Eszti, Zombori István, Domokos Pálné, Tomasócki János, Brück László, Rusvai Bertalanné, Czira Györgyné, Kóházi Lászlóné, Máthé Gyula, Bitzó László, Kelecsényi Róza, Gál Ádám, Kovács Kálmánné, Vidra mártia, Csete Mária, V. Faragó Pirooska, V. Faragó Lászlóné, Szabó Ilka 60 fillért. Vizi Eszter, Kovács Sándorné, Steiner Zsigáné, dr. Kovács Kálmán, Nemcsik Gyula, ifj. Gál Ferencné, Zsembery Ferencné, Valkó Ambrusné, Gál Mária, Joó Imre, dr. Fenyves Pálné, Habala Pálné, Szabó Istvánné, Huszár Eszti, Csinos Ferenc, Gál Ambrus, Boros Irma, Steinfeld Gyula, G. Szabó Sára, Neu Soma, Biczó Erzsi, özv. Erdei Lajosné, Kaszap Balászné, Gyarmati Sándorné, Gyarmati Judit, Fleischmann Anna, Garai Irma, Hegedűs Gizi, Kollársz Béláné, Huszár Margit, ifj. Szépe Ferencné, Nyikos Etel, Kovács Ilus, M. Kiss Józsefné, Váczy Ferencné 50 fillért. Losonczy Erzsi 52 fillért.

Gál Ádámné, Galambos János, Erdős István, Bende Etelka, Pozsár Lászlóné, Bojtos József, Tóth Józsefné, Benedek Edéné, Gorócz Mihályné, Boros Györgyné, Tóth János, N. N., Kaszap Balászné, Técsi Ferencné, Szücs Albertné, Patay Emilia, Tolnay József, Gál Lászlóné, Király Lajos, Székely Jánosné, Székely Józsefné, Pesthy Kati, Irhási Juliska, Bährány Jolán, Fehér Eszti, Sántha Margit, N. N., Berki Eszti, Olasz Sándor, Scheiberné, Huszár Gergelyné, Benedek Edéné, Bán Istvánné, Geréb Lajosné, Palócz Józsefné, id. Tóth Lajosné, Schiffer Szeréna, Tóth Anna, Halász Györgyné, N. N., Kovács Ferencné, Lencsés Julia, Gulácsi Dénes, Német Ferencné, Szarka Anna, Fleischer Lajos, Péter Ilka, Balla Andrásné, N. N., Varga János, Fekete Ferencné, Harmat Jánosné, Komonyi Mihályné, V. Szabó Ferenc, Héjjas Ambrusné, Varga Teréz, Hajdu Józsefné, B. Szücs Ferencné, Takács Sándorné, Dezső Ferenc, Fülöp Mária, Haskó István, Bekő Lászlóné, Fehér Béláné, Szabó Endréné, Szabó Istvánné, Kovács Józsefné, N. N., Gál Jenő, V. Faragó Erzsike, N. N., özv. Vajda Károlyné, Deák Ferencné, Szecsei Judit, Borbély Gáborné

40 fillért. Róza Erszi, Grünhut Olga, Gulácsi Judit 32 fillért. Kádár Borbála, Orosz Jolán, Papp Mária, Máté Balászné, Kiss Bálintné, Dajka Róza, Buz Mária, Farkas Józsefné N. N., N. N., Braunfeld Szerén, Radics Lászlóné, Gál Ferenc, Labancz Györgyné, Varga Mária, Pártos Margit, Fazekas Ferencné, Nyerges Györgyné, Nagy Antal, Santa Ferenc, özv. Gál Ferencné, Ugró Ferencné, Grósz László, N. N., P. Gy., Varga Julia, Balog Lidia, Frankhauser Jánosné, Weisz Erzsi, Fenyves Kati, Huszár Ferencné, Szücs Lászlóné 30 fillért. Alcser Irén, Orosz Gizi, Weiner Erzsi 25 fillért. Suhanyik Anna 24 fillért. Kádár Margit 22 fillért.

Kun Ferencné, Dér Irén, Schwarcz Hermanné, Kalmár Irén, Kovács Mária, N. N., Vajda Jánosné, Tóth Erzsi, Papp Judit, Gyurszászky László, Fülöp N., id. Fleischmann Jakab, Móri István, Babós Kata, Fischer Ignácné, Kara János, Kolozsi Ferencné, Gál Ferenc, Illés Lászlóné, Kovács Ferencné, Huszár Józsefné, Hegedűs Endre, Suhanyik Valér, N. N., Sztankovics Erzsi, Klein Paula, Labancz Józsefné, N. N., N. N., id. Váradi Pál, Szigethy Róza, Nagy Mária, Rác Juliánna, Pesti Eszti, Eczetes Róza, Papp Margit, Balog Irén, Benedek Márta, Dugár Eszti, Sztankovics Mari, Bokros Erzsi, Irhási Erzsi, Daru Lili, Gerecz Lászlóné, Decsi Sándorné, Nagy László, Szendi Eszti, ifj. Horváth Péterné, Horváth Jánosné, Czakóné, Berestia Imréné, Tóth Sándorné, özv. Dezső Istvánné, Tóth Erzsi, Gál Ferenc, Szücs Ferenc, Tóth József, Scheiberné, Györfi Józsefné, Beretvás Béla, Papp Sándorné, Schiffer, N. N., N. N., N. N., Gedő Hugó, N. N., Névtelen, dr. Dezső Gyuláné, N. N., Kovács Ilonka, Papp Sándor, Besnyő Sári, Freytag Alajosné, Bende Ferencné, Benedek Adolf, Szellő Julia, Szabó Vilma, Kenyeres Juci, N. N., Halápi Józsefné, N. N., Kenyeres László, Nagy Ilona, Ungváry Klára, Précsényi Eszti, Benedek Ilona, Weiner Erzsi, Bagoly József, Kálmán Samuné, Bálint János, Fehér Eszti, Kovács Judit, Klein Ilona, Szívós Teréz, Absoion Margit, Fejes Lenke, Papp Julia, Kerekes Sándorné, özv. Erdélyi Lajosné, Somogyi Irén, Volf Károly, X. Józsefné, Hajnal Mária, Nagy Irén, Geszner Ilona, Klein V., Kmetykó Ilona, Szabó Róza, Ványi Ferenc, N. N., Klein Rózsá, Tóbi József, K. Kiss Mihály, Berki Ilka, Gál Mária, Csete Erzsi, Gomolla Mária, Dezső Mária 20 fillért. Jeges Eszti 15 fillért. N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., Lisztüztel, Karai Róza, Almási Jánosné, N. N., Kopa Eszti, Gazdag Erzsi, Ugró Györgyné, N. N., Erdei Mari, Molnár Erzsi, Juhász Anna, Papp Anna, B. Kiss Amália, Schwarcz Erzsi, Nyerges Ferenc, ifj. Szuhanyik János, Furulyás Sándorné, N. N., N. N., Tolnay Józsefné, Fleischmann Kristóf, Buz Mária, Friedmann Mária, Szabó Vilma 10 fillért. N. N. 3 fillért.

Mely adományok összege együttesen: 272 kor. 27 fill., a tantesztület által kiegészítve 275 koronára, postatakarék csekk útján befizetett 1915. évi dec. 9-én az Országos Hadsegélyző Hivatal „Karácsonyi szeretet adományok számlájára” Budapestre. A Palásti Máté által adományozott egy doboz papír-szivarka pedig a helybeli kiegészítő kórházban levő katonák részére küldetett karácsony szombatján. Mindene adományokért hálás köszönetét nyilvánítja

az iskola igazgatósága.

A NAGYKÖRÖSI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLEMENYEI.

***

— **Értesítjük** Gazdaközönségünket, hogy tavaszi szuperfoszfát szükségletét f. hó 14-ig előjegyezheteti az egyesület titkári hivatalában, ezen határidő után szuperfoszfát egyáltalán nem lesz beszerezhető.

*

Tavaszi vetőmagnak tavasz buza, árpa, zab, cinquantin tengeri, közönséges tengeri, köles és bab folyó hó 14-ig előjegyezhető a Gazdasági Egyesület titkári hivatalában.

*

Az előjegyzett vetőmagnak ára az ott kitett íven feltüntetett árszabás szerint előre fizetendő.

A kápoína.

— Ludwig Uhländ. —

Kis kápoína dombtetőn áll,
Csendesen néz völgybe le.
Vigan cseng lenn a pataknál
Pásztorfiu énicke.

Busan csendül a harangszó,
Zokog a halotti dal;
A fiu figyel s a hangzó
Ének ajkain kihál.

Akit ott eltemetének,
Ít lenn nem volt szomorú.
Zeng ott egykor még az ének
Néked is, pásztorfiu!

Németből: gl.

HIREK.

***

— **Hivatalos jelentések.** Vezérkarunk f. hó 7-én a következő jelentést adta ki:

Orosz hadszíntér. A tegnapi nap az északkeleti harcúterén aránylag nyugodtan telt el. Csak a Stry mellett került átmenetileg harcra sor. Az ellenség Csartorisztól északra megszállott egy temetőt, ahonnan azonban osztrák Landwehr csapatok csakhamar elűzték. Az ellenség ma reggel ismét megkezdte Kelet-Galicában támadásait, turkesztáni lövészek nyomultak napkelte előtt Bucsactól északkeletre levő állásaink ellen és a harcra von egy keskeny darabjain behatoltak árkaikba, a tizenhatodik és huszonnegyedik honvédegyalgezer azonban gyors ellentámadással ismét kivetette onnan az ellenséget, számos foglyot és három gépfegyvert szállítottunk be. A foglyok megengedő kijelentése szerint a Pflanz-Baltin hadsereg ellen intézett legutóbbi támadásai előtt az orosz legénységnek mindenütt azt mondták, hogy nagy áttörési csata előtt állanak, amelynek révén az oroszok ismét a Kárpátokba fognak nyomulni. Az ellenség veszteségei a besszarábiai határon és a Strypa mellett folyt újévi harcokban megbízható becslés szerint legalább ötvenezer emberre rúgnak.

Olasz hadszíntér. Az ágyuharc a harcra több pontján tovább tartott és a Csoldilana területén Flitscknél a görzi hídfőnél és a doberói fensik szakaszán időnként meglehetősen élénk volt.

Délkeleti hadszíntér. Kőves tábornok csapatai a montenegróiakat Mojkovánál a

Tara könyöknél Godusánál Besanetól északra és Rozajtól nyugatra Ipek és Plar között fele uton levő állásaikból heves harc után visszavetették. Csapataink élei Besanetól tíz kilométernyire vannak.

Hífer altábornagy, vezérkari főnök helyettes.

A német nagyfőhadiszállás f. hó 7-iki jelentései:

Nyugati hadszíntér. Újabb esemény nem történt.

Keleti hadszíntér. A Csartorisztól északra levő temetőből, amelyet tegnap egy orosz osztag megszállott, ma éjjel az ellenséget elűztük.

Balkáni hadszíntér. A helyzet változatlannal.

Legfőbb hadvezetőség.

— **Az iskolai félév zárása** a főgimnáziumban az elődigi terv szerint bízhetőleg jan. 31-én délelőtt lesz, amikor az értesítők is kiosztatnak. A tanítás a második félévben febr. 3-án veszi kezdetét.

— **A Szilveszter-est megemlézése.** *Ma vasárnap* este, a rokkant katonák javára megemlélt a tanítóképződei ifjakból s a tekes honleányokból álló alkalmai műkedvelői gárda azt a minden ízében sikerült, pompás műsort, mely szilveszter estén szerzett valódi élvezetet a közönségnek. Fehér Dezső fáradhatatlan buzgalma gyújtotta össze még egyszer — a közhangulat óhajára — a lelkes tábort, hogy ismét bemutassák tudásukat, izlésüket, alakító képességüket a világot jelentő deszkákon. A mai este a rokkant katonák javára megy, még pedig az elsőhöz hasonló, ha nem egyenlő siker teljes reményében, mert *e sorok írással már minden jegy elkelt!* Bravó derék műkedvelők! Repete Szilveszter!

— **Időjárásunk** siralmas, idegölő s a jövőbe vetett szép reményeinket egyremásra áztatja szét. Éj-nap szakadatlan sárnak unalmukban szürke fellegei, ölmos szárnyai a magas égnek, melynek hulló könyzóra tengerré dagasztja a sarat, előnti a szántóföldeket, sáros tőfenékké változtatja termő mezőinket. Naponta keserőbb lélekkel tekintünk a világostalan magasságra: mikor, óh uralm, mikor zárod el csatornáit busulásod vízének?! . . . Tulzás nélkül megdőbbszint látvány tárul elénk, ha öreg tornyunk erkélyéről a Tisza felé el-kitekintünk! . . . Messze a láthatár széléig sűrű vonalakban csillog a víz a vetéseken. A gazdatársadalom s vele mindnyájan méltán aggódunk, hogy a szüntelen esőzés és a nyomában feltakadó vizek tönkreteszik a háborus tavasz legégetőbb szükségét, legnagyobb reményesét: a jól megbokrosodott őszi vetést.

— **Az 1915. év népmozgalmi adatai** a helyi rkath. egyháznál. Született 98 fiu, 116 leány, összesen 214, a tavalyinál 83-al kevesebb, ami ugyan szomorú, de a háborus idők következménye. Meghalt 100 férfi, 92 nő, összesen 192, (tavaly 185.) azonban ezek között van a kórházunkban elhunyt három katona és a sok más beteg idehozott menhelyi csecsemő, mit tekintetbe véve az ideai halálozás nem mulja felül az 1914-dikét. A mérleg e szerint az 5 kitérőt számítva 18 szaporulatot mutat s így a harcúterén elhunytakat nem számítva a hivek száma Tetétlen nélkül: 8480 lélek. Házasság kötöttet: 12. (Tavaly 34.) Az oltári szentség kiszolgáltatót 4130 esetben, (tavaly 3403.) Templomi gyűjtés: hadisegé-

lyezés 104 kor. 99 fillér és pedig: hősök árváinak: 16 kor. 84 fill., rokkantaknak: 66 kor. 31 fillér. Kárpáti falura: 21 kor. 84 fill. Antal perselybe gyűlt: 108 korona 87 fillér. — Nagyköörös, 1916. jan. 6-án. Kiváló tisztelettel: Takáts Mihály, apát-plebános.

— **A jan. 15. ére tervezett művészestély,** melyet a helybeli Vörös-Kereszt-Egylet rendez a 38. és 29. — mividekünkbeli — ezredek hős katonáinak küldendő szeretet-adományok céljára, egy, illetve két heti halasztást szenved a műsor minél teljesebbé tétele szempontjából. Annak idején a piákátok pontos tájékoztatással szolgálnak.

— **Drágább a borbély!** A borbély és fodrászok országos gyűlése — tekintettel a háború által előidézett nagy drágaságra — elhatározta, hogy a borbély és fodrász szakba vágó összes munka-díjakat emelni fogja. Az új árszabály 1916. évi január hó 1-én lép életbe az egész országban.

— **A tényleges katonák családtagjai is kapnak segélyt.** A hadisegélyezés eddig a tényleges szolgálatot teljesítő katonák családtagjaira nem terjedt ki. Ezen a visszass állapoton kíván segíteni a Budapesti székelő Országos Hadsegélyező Bizottság, oly módon, hogy a tényleges katonák rászoruló hozzátartozóit ugyanannyi segélyben részesíti, mint amennyi a rendes állami hadisegély. A segélymegállapítás az állami hadisegélyről használatos kulcs szerint történik és a lakbérre is kiterjed. A segélykifizetés már január tizenötödikén megkezdődik. Abban az esetben, ha a bevonult elesik, vagy rokkant lesz, a Hadsegélyező hivatal segélyét mindaddig kapni fogja a családja, amíg a nyugdíjat, vagy ideiglenes segélyt nem folyósítják. Ha ez a segély, vagy nyugdíj kevesebb, mint a Hadsegélyező által adott segély, különbözetet fizetik. A Hadsegélyező Hivatal ezzel a segélylyel sok családot fog a nyomortól megmenteni.

— **Adakozás a katonák karácsonyfájára.** A legnagyobb sajnálatunkra tévedésből kimaradtak a multkor közölt karácsonyi elszámolásunkból az alatt irt kegyes adakozók nevei: Csete Jánosné 5 dob. szivar, Klein Regina 20 kor. — Hazafias üdvözléssel: Nagyköörös, 1916. jan. hó. A vörös kereszt kiségitő kórház.

Dósa Imre ugy a maga, mint az alulirott és a többi rokonok nevében megírt szívet tudatja, hogy felejtetlen leánya, a legjobb feleség, jó anya és szerető testvér

dr. Muhoray Károlyné

szül. Dósa Cecel

életének 30-ik, boldog házassága 4-ik évében, hosszas betegsége után f. évi jan. 3-án reggel fél 7-kor a hadközlők szentségeinek felvétele után Budapesten elhunyt.

A megboldogult hült porait a római. kath. egyház szertartása szerint január hó 6-án fogjuk a kocséri temetőben örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő szentmise-áldozat f. 8-án délelőtt fog a kocséri templomban az Úrnak bemutatattani.

Kocsér, 1916. január 3.

Aldás felejtetlen porain!

Dr. Muhoray Károly férje (orosz fogságban), Gyurika kis fia, Dósa Kálmán, Tóth Pálné szül. Dósa Bella, Dósa Klára testvérei, Eördögh Aranka nevelőanyja, Dósa Kálmánné, Tóth Pál, Muhorai Zoltán, Muhoray Ella, Muhoray Irén sógorai és sógorónéi.

— **Halálozás.** Pótharaszon, nagy vesztés érte *Dósa Imre* nyug. törvényszéki bíró, kocseri földbirtokos és uri családját leányának, *Dósa Cecil*, férjezett dr. *Mulohray Károlyné* korai elhunytával, aki életének 30-ik, boldog házasságának 4-dik évében f. hó 3-án Budapesten meghalt. A nemeslelkű rokonszenves fiatal uriaszony korai elmúlását még gyászosabbá, komorabbá, övéinek utána hullatott könyvet még keserűbbé teszi az a tragikus körülmény, hogy a fiatal férj messze idegenben, orosz hadifogságban sanyalódik s majd csak a drót szálán, vagy a levél fekete betűiből tudja meg, hogy miáltal ő a hazáért szenved és nélkülöz, összeomlott életének álma, minden boldogsága! . . . Kis árva fiuk maradt a végzetes sorsu ifju párnak. A mélyen sújtott, köztisztelt, uri család iránt érzett őszinte gyászban sokan osztoznak városunkban is baráti s tisztelői szívek (f.)

— **Eladó zsákmányolt vasvillák.** A kisbéri ménésbirtok igazgatóságánál a győzelmes csapatunk által Oroszországban zsákmányolt vasvillákból még mindig jelentékeny készlet áll a gazdaközönység rendelkezésére. Nem szükséges a gazdasági egyesületek összeírása, elég a községi előjáróságok megrendelése is. A villák ára előzetesen beküldendő, a szállítási díjat a rendelő a vasuti állomáson fizeti.

— **A gyógynövények gyűjtése és a szövetkezetek.** Mióta Németország megtiltotta a gyógyszerkiviteit, különösen érezhetővé vált hazánkban is a gyógyszerhiány, ami viszont újra aktuálissá tette a hazai gyógyszertermelés fejlesztését. A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége, melynek a kötelékébe tartozik hazánk valamennyi, majd hatvezernyi falusi szövetkezete, vállalkozott arra, hogy e célból szervezi a gyógynövénygyűjtést, úgy a szövetkezetek, mint gyűjtőállomások útján. A szövetség a földművelésügyi kormányhoz intézett felterjesztésében határozottan támogatja a gyógyszerészek egyesületének a kérését, mely oda irányul, hogy a miniszterium létesítsen a fővárosban egy mintafeldolgozó telepet s minden erővel mozdítsa elő a hazai gyógynövény gyűjtést és gyógyszertermelést. Miután a fogyasztási szövetkezetek Erdélyben már tettek is kísérletet a gyógynövények gyűjtésére iránt, a Szövetkezetek Szövetsége bizalommal tekint az akció sikere elé, de hangsúlyozza, hogy az összegyűjtött növények értékesítése feltétlenül biztosítandó, mert ezen szenvedett hajótörést eddig is a hazai gyógynövény gyűjtés, amely viszont most a rokkantoknak jó kenyeret nyújthat.

Az erdei kvóta ára rendkívül magasra hágott. A mai drágaságra, mely a tüzelőanyagokban is óriási, igen jellemző, de erdőnk mind értékesebbé váló voltának is ékes bizonyága, hogy a levágásra kerülő kvóta ára tegnap már 4 kor. 50—60 fill. között állott!! Bezzeg sajnálják már a sietőséget, kik kvótaikat az idén az erdőosztás kezdetén jóformán feleárcért eladták.

— **A főhadnagy 560 koronája.** Egy hét óta a kecskeméti Beretivás-kávéházban új cigányzenekar mulattatja a vendégeket. *Zsakai Laci* földink bandája, mely a Royálban szerepelt évek óta. Az eddigi zenekar, a Rácz Józsi-féle banda eltűnt a láthatárról s mint beszéljük, az eltűnésnek érdekes, sőt kellemetlen előzménye van. C. főhadnagy a Beretivásban felejtette pénz-tárcáját, melyben 560 korona készpénz volt.

Mire visszament érte, a tárca szőrén-szálán eltűnt. Csakhamar a gyanu többféle ok folytán a cigány bandára terelődött, melyet a rendőrség vallatára fogott s ott tényleg kiderült, hogy a banda tagjai ludasak a pénz-tárca eltűnésében. A további eljárás folyamatban van, a kávéház bérleje pedig a bandának természetesen azonnal felmondott és Rácz Józsi zenekara azóta valamelyik kisebb pesti mulatóhelyen húzza a „Dnyeszter vizé”-t.

— **Városi árpa.** A városi szén után városi árpáról is gondoskodott közéletmészési bizottságunk. Amint értesülünk, *Neu Gyula* közéletmészési bizottsági tag önzetlen közbenjárása folytán a takarmány hiány enyhítésére 400 métermáza árpát utalt ki városunknak a haditermény részvénytársaság. Az árpát körülbelül 31 korona önköltségi áron már a legközelebbi napokban szét fogja osztani a hatóság.

— **Egy tehénért 4 év.** Hornyik Anna árvalány nagy dologra határozta el magát. Nem követett el kevesebbet, minthogy lopott egy tehenet a ceglédi földeken s azt eladta Abonyban egy mészárosnak. Hamarosan rajta vesztett s ügyében dec. 11-én megtartott törvényszéki tárgyaláson 4 évi fogházbüntetést kapott. — A vevő mészáros jóhiszemősége beigazolást nyert s így őt a törvényszék felmentette az orgazdaság vádjá és következményei alól.

— **A rézgálic kérdése** nagyfontosságú szőlőtermésünk szempontjából. Magyarországának 550.000 kataszteri hold szőlőterülete van, melynek évi rézgálic szükséglete 1200 wagon. Amint értesülünk, a Szőlőgazdák Országos Egyesülete kiküldött bizottságának sikerült már elérnie, hogy a kormány az állami bányákban a réz-szegény ércekből, melyeket a hadvezetőség fel nem használ, rézgálicot készített, továbbá a hadvezetőség tárgyal bizonyos mennyiségű rézre rézgálic-gyártás céljaira átengedése iránt. De ennél is fontosabb az hogy alapos remény van arra, hogy Németországtól, mely 1915-ben is engedett át 100 wagon rézgálicot, az idén nagyobb mennyiségű rézgálicot fogunk kapni.

— **Árvíz.** Szolnokról Ujszász felé a vasuton menve, a kanyarodót elhagyva kezdődik a Zagyva áradása, mely Szolnok határában 6000 kat. hold buzavetést tett tönkre. A szolnoki határtól az egész rékasi határ és Ujszász egy része, a vasuti töltéstől, közvetlen a pályatest mellett, egy sik tenger, előntve a tanyák, takarmányfélék, vetések, minden a víz alatt. 40.000 holdra becsülik azt az őszi vetést, melyet az áradás tönkre tett.

— **A vámörölő malmok visszaélései.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez a gazdaközönység köréből számtalan panasz érkezik a miatt, hogy a vámörölő malmok tetszés szerinti vámot szednek. Miután a vámörölő malmok épp a legszegényebb néplisztcsükségletét lájkják el, kétszeresen fontos érdek, hogy ezek a kis existenciák a vámörölő malmok által ki ne zsarolltassanak, amiért is az OMGE. felterjesztésben kérte fel a kereskedelemügyi minisztert, hogy megfelelő megtorló és ellenőrző intézkedésekről gondoskodjék, hogy a vámörölő malmok ezen visszaélései mielőbb megszüntessenek. Csatolva van e felterjesztéshez egy leszámolás, amelyből kitűnik, hogy egy vámörölő malom pénzre átszámítva a tényleg örölt mennyiség egy mázsája után örlés és rostálás fejében 7-12 korona értéket tartott vissza.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik szeretett férjem halála alkalmával a temetésen megjelentek és ezáltal mély fájdalommal enyhíteni igyekeztek, ezúton fogadják hálás köszönetemet.

őzv. Czákó Józsefné
Benke Borbála.

18050—k. i. 1915. szám.

Hirdetmény.

A Josefstadti foglyatáborból kért és gazdasági munkákra az egyes gazdáknak kiadott hadifoglyok elátására a foglyatábor parancsnokság által küldött 17,846 kor. 91 fillérnek a foglyatartó gazdák közti felosztása tárgyában a felosztási tervet a v. számvevő elkészítette és a v. tanács 1915. december 31-én tartott ülésében kelt 18050—k. i. 1915. számú határozattal jóváhagyta.

Ezen felosztási terv az iratokkal együtt jelen hirdetéstől számított 15 napon át a v. levéltárban közszemlélésre, ahol bárki megtekintheti és el-lene ugyanazon 15 nap alatt a polgármesternél írásban beadandó észrevételekkel élhet.

Az ellátási tétítés kiosztása a felosztási terv jogerőre emelkedése után történik meg.

Kelt Nagykovács város tanácsának, 1915. évi december hó 31-én tartott üléséből

Póka, polgármester.

Közgazdaság.

***

(Tavaszi vetőmag beszerzése. A földművelésügyi miniszterium gondoskodott, hogy a gazdák a tavaszi vetéshez tavaszbuza, árpa, zab, köles, tengeri és bab vetőmagot beszerzhessenek. A vetőmagokat az illetékes törvényhatóság területén alakult vetőmag-ellenőrző bizottságnál (vármegyház) kell a vételár egyidejű lefizetése mellett megrendelni. A megrendelés történhetik vagy úgy, hogy a megrendelő egyttal megjelöli azt a közelben fekvő Haditermény R. T.-nak eladásra bejelentett, de a

termelő még át nem vett készletét, amelyből vetőmag szükségletét fedezni kívánja, vagy pedig anélkül, hogy ilyen készletet megjelölne. Ha a megrendelt vetőmag a megrendelő által kijelölt készletből kiutalható, akkor azt a megrendelő a Haditermék R. T. bizományosának közbenjöttével, magától a termelőtől veszi át, saját zsákjaiban szállítja s ilyen esetben a vetőt a maximális áron felül csak a Haditermék R. T.-nak és bizományosának járó métermázsánkénti 1 kor. 50 fillér jutalék terheli. Ha azonban a megrendelő ily készletet kijelölni nem tud, vagy az általa kijelölt készlet már más megrendelőnek utaltatott ki, a megrendelt vetőmagot a Haditermék R. T. képviselőjében a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete fogja a földművelésügyi miniszter által beszerzett készletekből megküldeni. Ez esetben azonban a vetőmag csak zsákkal együtt szállítható és ára, tekintve, hogy az ily vetőmagot a zsák árán kívül már felmerült fuvar költségek, átvételi, raktározási, őrzési stb. díjak és egyéb költségek terhelik, tetemesen magasabb és pedig métermázsánként a következő: tavasz-buza 50 kor., árpa 42 kor., zab 38 kor., cinquantin tengeri 40 kor., közönséges tengeri 37 kor., köles 60 kor., bab (karó, vagy gyalog) 55 korona s ezenkívül a megrendelőt terhelik a feladó állomástól felmerülő szállítási költségek. A vetőmag-ellenőrző bizottság csak a jan. 15-éig beérkezett rendeléseket fogadhatja el s a bizottság a megrendeléseket alaposan átfogja vizsgálni és csak azon megrendeléseket fogadhatja, amelyekre névze meggyőződést szerzett, hogy a megrendelni kívánt mag tényleg vetésre szükséges. Ajánlatos tehát, hogy a gazdák vetőmag szükségletüket a vetőmag-ellenőrző bizottságnál a vételár lefizetése mellett azonnal jelentsék be s tekintve, hogy tavasz-buzából csak korlátozott készletek állanak rendelkezésre, a hogy a tavaszbuza vetés nem minden vidéken szokott sikerülni, a gazdák saját érdekükben cselekszenek, ha ott, ahol a tavaszbuza vetése indokolt inkább más vetőmagot (árpa, zab, tengeri) szelezzenek be.

(Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyv 1916. évre. Tizenhatodik évfolyam. Szerkesztő Szilassy Zoltán orsz. képviselő, az OMGE titkára. Budapest, 1916. Ára 1 kor. A háborús viszonyok között a gazdasági és társadalmi öröknek szövetkezése hatalmas segítsége volt a gazdasági boldogulásnak. A kisemberek a szövetkezés segítségével voltak képesek a nehéz viszonyok között hiteligenyeiket kielégíteni, fogyasztási szükségleteiket olcsóbban beszerezni, gazdasági tevékenységüket sikerrel folytatni. A Szövetkezeti Évkönyv bőven ismerteti a szövetkezetek áldásos működését és az általuk elért fényes eredményeket, melyek a háborus esztendőben is képessé tették a szövet-

kezeteket a további fejlődésre. Az Évkönyv gazdasági része gyakorlati tanácsokat ad a gazdálkodás tökéletesítésére, amelyre a háboruban megnövekedett fogyasztásnak és a drágaság megszüntetésére irányuló törekvéseknek kétszeres szüksége van. A mulattató rész pedig a nép számára való olvasható nyokat tartalmaz. Az Évkönyv megszokott, szép köntösében, számos képpel díszítve jelent meg, úgy, hogy mindenkinek melegen ajánlhatjuk. Megrendelhető minden könyvkereskedésben.

(Bikaadás Mezőhegyesen. A Mezőhegyesi m. kir. ménesbirtok magyarfajta gulyájából származó, 48 drb. két évet betöltött bika a tenyésztő közönség számára szabadkézből eladó. A bikák származását és becsárát feltüntetve kimutatást a mezőhegyesi ménesbirtok igazgatósága az érdeklődőknek készséggel megküldi.

Soványsertés árjegyzés.

Eredeti tudósítás Ur. Rezső sertésbizományostól, Budapest, Népszínház-utca 22. sz. 1916 január 5.

Sertésévben átment sertések:

60—100 kilogramm	440—440 fill.
100—120	440—450 "
120—160	450—480 "
160—200	480—500 "

Sertésévben át nem ment sertések:

60—100 kilogramm	380—400 fill.
100—120	400—420 "
120—160	420—460 "
160—200	460—480 "

Árak elősúlyban kilogrammonként

4 százalékos árengedmény. Irányzat: szilárd.

Piaci árjegyzék.

Nagykőrös, 1916 jan. 7.

I. Élelmiszerek.

(Tejtermék, tojás, kenyér.)

Tej 1 liter	Kor.	
Turó, 4 csomó		36
Vaj, 1 drb.		32
Tőjöl (1 mérték 2 dl.)		40
Juh sajt, 1 kg. idei		22
Tojás, 1 db		16
Tojás, 4 db		64
Tojás, 100 db		16
Felbarna kenyér		46

II. Baromfipec:

Hízott lud	kg.-ként	3:60
Sovány lud	kg.-ként	2:40
Hízott kacsa	kg.-ként	3:60
Sovány kacsa	kg.-ként	2:40
Tyúk	kg.-ként	2:40
Csirke	kg.-ként	2:40
Idei sovány liba	1 pár	
Kapppan	kg.-ként	2:40
Gyöngytyúk	kg.-ként	2:40

III. Gabonapiac:

Krumpli 1 mázsa	9:50
Széna 1 mázsa	12.
Szalma 1 kocsi szám	20.
Rozs 100 kg.	29.
Árpa 100 kg.	28.
Zab 100 kg.	28.
Kukorica 1 kg.	26.

IV. Gyümölcspec:

Citromalma	1 kg.	60
Zirizalma	1 kg.	32
Pogácsaalma	1 kg.	30
Rétesalma	1 kg.	
Dió	1 kg.	1:80

A

ROVÁS

Vezércikk

Világháboru

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel Közgazdasági rovat Napihirek naponkénti szenzációi az

AZ UJSÁG

politikai napilapnak.

Vasárnaponként két közkeveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az asszonyok” a másik a: „Gyermekeknek”.

Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetről, irodalomról bőven és megbízhatóan óhajt egy kitünően megszerkesztett napilap keretében értesülni, fizesse elő a AZ UJSÁG-ot.

Előfizetési árak: egy óra: **K 2:80**, negyedévre: **8 kor.**, félévre: **16 kor.**, egész évre: **32 kor.**

Megrendelő címe:

AZ UJSÁG kiadóhivatala, Budapest, VII, Rákóczi-ut 54.

A Nagykörosi Népbank

sát újból megkezdette s úgy jelzős (bekebelezett) valamint

Betéteket tiszta 4 és háromnegyed percent mellett elfogad, melyek a betétel időpontjától kezdve kamatoznak. A kamat után adót az intézet viseli s a visszafizetéseket rendszerint felmondás nélkül, azonnal teljesíti. -- Végül a hadifogyók részére történő átutalások és egyéb érintkezések (levelezések és táviratok) közvetítése, értékpapírok eladása és vétele, általában a bankszámkába vágó tanácsok és utbaigazítások tekintetében készséggel áll a közönség rendelkezésére.

váltókölcsonöket

igazgatósága értesíti a t. közönséget, hogy folyó évi január 1-től kezdve a háboru előtti rendes üzleteinek folytatásáért előnyös feltételek mellett folyósít.

A NAGYKÖRÖSI NÉPBANK igazgatósága.

Hírlapelőfizetés!

Az összes fővárosi napilapokra és folyóiratokra előfizetéseket lehet eszközölni nálam. :: ::

A közönség ez esetben megtagadja a bélyeg és utalvány költséget és a postán való hosszadalmas várakozást. :: :: ::

Más városokban is a közönség négyelmére az erre hivatott könyvkereskedők végzik a hírlap előfizetést. A lapot a közönség ép úgy kapja tovább postai szállítással, mint eddig. Ha valamelyik fővárosi napilapra egész éves előfizetés eszközöltetik, az illetőnek 100 drb. nyomtatott névjegyet ingyen készítek.

SZÉKELY ALBERT, könyv- és papírkereskedése, villanyerőre berendezett könyvnyomdája, NAGYKÖRÖS. :: ::

Értesítés!

Van szerencsém értesíteni a tisztelt közönséget, hogy Vasút-utca 56. szám alatt a volt Dónáth László féle házban 1 nagy és 1 kisebb bolt helyiség bármilyen fizetnek megfelelő, 1916 évi Május 1-től kezdve kiadó. Kivánatra esetleg átalakítom, lakás is van az udvarban. Értekezni lehet

ö.zv. Frank Zsigmondnéval lakik VI. ker. Kossuth-tér 39. sz.

LAKÁS ÉS KOSZT KERESTETIK 3 tanuló részére. Aki hajlandó erre, sürgős megbeszélés végett jelentkezék a felszegi ovodánál 201. sz. alatt.

35 dekás tábori fadobozok kaphatók: **SZÉKELY ALBERT** könyvkereskedésében.

Keresek

a piactéren a „Nagykörös és Vidéke” részére egy megfelelő szerkesztőségi és kiadóhivatali helyiséget. Ajánlatokat elfogad szóval, vagy írásban

D. TÓTH FERENC,
lapunk szerkesztő-tulajdonosa. ::

Használjunk hadisegély postabélyeget és levelezőlapot.

Vegye meg

okvetlenül **minden kedden, csütörtökön és vasárnap a**

„Nagykörös és Vidéke”

cimű gazdasági és politikai lapot. ≡

Minden száma érdekes és csak ≡

hétköznap 4 fillér, vasárnap 10 fillér az ára.

Magyar-Orosz nyelvtan kapható
Székely Albert könyvkereskedésében. **Ára 60 fill.**

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém értesíteni a t. gazdaközönséget, hogy a **Haditermény Részvénytársaság** részére mindenféle **gabonát, babot, krumplit** vásárolok a legmagasabb napi ár mellett és az eladókat a legnagyobb kedvezményben fogom részesíteni. ::

Kérveb. pártfogásukat. kiváló tisztelettel

SZÜCS SÁNDOR terménykereskedő

A Nagy Háboru írásban és képben.

Kapható:

Székely Albert
könyv- és papírkereskedésében

Egy füzet ára **40 fillér.**

Egy ügyes, **segéd** megbízható

a Nagyköri „Hangya” Fogyasztó és Értekesítő Szövetkezethez **AZONNAL FELVÉTELIK.**

Ajánlatokat elfogad **Erdélyi Teréz** tiszteletvetőnő.

ZÓKY ISTVÁN épület- és géplakatos Nagykörös.

Elvállal mindennemű **épület és vasszerkezetek munkálatait**, valamint **gépjavitásokat, villanyvilágítási javításokat, villanycsengők bevezetését és javítását, modern sir- és drótkerítéseket** stb. stb. jutányos árak mellett szolid kivitelben készítek.

Mindenféle gazdasági gépek: u. m.: Bächer-ekék, Melichár-vetőgépek, tárcsás boronák, mérlegek és ehhez való súlyok

a legolcsóbb áron beszerezhető **NEU JAKAB gabonakereskedő gazdasági gépraktárában.**

Hirdessen A „NAGYKÖRÖS és VIDÉKÉ”-BEN.

Eladó föld.

Szabó Lászlóné örököseinek hosszuháti 1 hold szőlő- és a kecskeméti-szentkirályi 51 hold szántó- és kaszáló földbirtoka örökáron eladó. Ugyanott nagyobb mennyiségű széna van eladó. Értekezni lehet Cegléden, III. ker. 32. sz. alatt Szabó Lászlóval.

Eladó ház.

VII. ker. 134. sz. Karai-féle ház, mely áll 2 szoba, 1 konyha, kamra és istállóból örök áron eladó. Értekezni lehet Körtvélyesi Lászlóval VI. ker. 94. sz. alatt.

Néhai Bene Lajos-féle ház VII. ker. 54. szám alatt, Nemesik Gyula gőzmalma szomszédságában kedvező fizetési feltételek mellett örök áron eladó. Értekezni lehet a helyszínen bármikor a tulajdonossal.

Inoka: Tóth Dénes VII. ker., Hajnal-u. 146. sz. alatt levő 650 négyszögöl területen fekvő háza és telke, mely áll 2 különálló kényelmes lakásból, egyikben 4 szoba, éléskamra, zárt folyosó, aluttak nagy kettes pince, másikban 2 szoba, 1 konyha, továbbá 1 alsó konyha, kamra és istállóból álló melléképületből, nagy gazdasági udvarral és mintegy 100 négyszögöl területű csemege szőlős és 350n.-öl területű jövedelmező gyümölcsös kertből esetleg 3 részben is, 2 rész épületekkel, 1 rész pedig házhelynek, igen kedvező fizetési feltételek mellett eladó, értekezni lehet a tulajdonossal a helyszínen vagy az irodán.

A kecskeméti utcából nyíló néhai Szücs Antal féle IV. kerület Buvár-utca 464. számú ház, Halász László cipésmester ur szomszédságában levő ház, mely 2 külön álló lakrészt alkot két-két szoba és konyhával, azonkívül szép gyümölcsös tágas udvarkerttel kedvező, fizetési feltételek mellett örök áron eladó. Jelenleg azonnal haszonbérbe kiaoó a gyümölcsös kerttel együtt. Értekezni lehet ott helyben is, úgy szintén Szücs Judith megbizottal Patai-utcai lakásán.

Eladó ház.

3 szoba, fürdő-szoba, konyha, éléskamra, pince, padlás, mosó konyha, tyúk és disznóórából álló lakás májusra, vagy előbb is kiadó. Cim a kiadóban. v. 2—6.

Nyílos nővérek csirkepiac-téri házukban a sarok tizlet és egy kisebb helyiség, valamint egy külön bejárattal butorozott szoba kiadó. 1

Vegyések.

Egy fiu tanoncnak felvétetik Takács János kereskedőnél. 1

Makai Lászlónak a Zsiroshegyben jó karban levő gyümölcsös-szőlője feléből vagy éves kapásnak kiadó. Értekezni lehet VIII. ker. 58. sz. alatt. 1-3v

Hadifoglyoknak német és francia levelek írását elvállalja özv. Papp Józsefné V. ker. 55. sz. délelőtt 9—12 között. 2-2v

Ma vasárnap, az Uránia-mozgóban szenzációs mozielőadással egybekötött művészestély.

Vasárnapi műsor. Moziképek:

Háborús felvételek a harctérről. Aktuális. **Az álnok barát.** Társadalmi dráma. **A gráci nagynéni.** Hum. **A hős.** Kacagató bohózat. **Találkozás.** Katonai életkép. És teljesen új szóló számok. :-

Ezt követi a művészek műsora. **Szücs Laci,** orsz. hírv dalénekes művész, **Harmath Ilona,** főv. művésznő, a híres gramafon énekesnő, **Dániel Nándor,** **Balogh Margit,** előadó művésznő.

Színre kerülnek szindarabok, tréfák, aktuálisok.

Előadások kezdete d. u. 4, 6 és este 8 órakor.

Helyárok: Páholy I K 50 f. Körszék I K 20 f. I. hely I K. II. hely 60 f. III. hely 40 f. Középkarzat első sora I K, a többi sor 80 f. Oldalkarzat 60 f. A 8 órai előadás-on a páholy és körszék számozottak. Az előadásokra a jegyek előre válthatók Papp S. kerékpár-üzletében. Ezen előadásra felhívja a n. é. közönség b. figyelmét és pártfogásukat tisztelettel kéri a tulajdonos **Papp Sándor.**

Új temetkezési vállalat!

Tisztelettel értesitem Nagykováros város és vidéke közönségét, hogy **Kertész Gyula úr házában udvarában, a postával szemben nagyobb szabású disztemetkezési vállalatot nyitottam,** ahol nagy raktárt tartok a legjobb kivitelű ércokorsókból, ternő és báronnyal való bevonásra alkalmas fakoporsókból, valamint a legdiszesebb kivitelű sírkoszorúkból, úgy annyira, hogy disztemetkezési intézetem ezen a téren a legmesszebb menő igényeknek is meg tud felelni. — Elvállalok egyszerű temetéstől kezdve a legdiszesebb kivitelig, az alább jegyzett árakban:

klottal behuzott szegelt teríték 40 kor.
ternóval behuzott szegelt teríték 60 kor.
ércokorsó, diszes melléklettel 180 kor.

Ujjonnan készült gyászokcsimat, minden felszámítás nélkül két lóval, négy lóval pedig 5 koronáért küldöm ki.

Meg kell említenem, hogy városunkban évek óta létező összes temetkezési vállalatok társas viszonyban vannak egymással, ennél fogva a náluk levő árakkal a versenyt mindenkor könnyen felveszem, továbbá, mert temetkezési intézetem csak egyedül a magam tulajdonát képezi, tehát a többiekkel kartelben nem vagyok. Kérem a n. é. közönség szives pártfogását, mert temetkezésem célja a gyászoló közönséggel nagy pénzt megtakarítani, nem pedig az eddigi egységes kartel árakat fizeteni. Kiváló tisztelettel

SCHIFFER MARTON,
rőfös kereskedő, temetkezési vállalkozó

Nagy választék a legszebb sírkoszorúkból!